

**Akredytację biura
OBWE w Mińsku
przedłużono do
31 grudnia 2009 roku**

**Poprzestało na
naganie**

**Poziom edukacji
szkolnej na Białorusi
cały czas się obniża**

**Białoruś rezygnuje z
dolara**

**„Złoty apostrof”
wręczono**

**Milicja nadal
prowadzi
“eksperymenty” i
nie zamierza z nich
rezygnować**

Ważnym wydarzeniem medialnym stał się powrót gazet «Nasza Niwa» i «Narodnaja Wola» do oficjalnych punktów dystrybucji: kiosków «Biełsajuzdruk» i katalogów prenumeracyjnych «Biełpoczty». Te wydarzenia nie zmieniły natychmiast charakteru relacji władzy z niezależną prasą, ale, dają znak złagodzenia klimatu politycznego w kraju.

Gazeta «Narodnaja Wola» zawarła z «Biełsajuzdruk» i «Biełpoczta» umowy o rozpowszechnienie periodyku poprzez sieć detaliczną monopolistów państwowych. Ponadto, Redaktor Naczelny «Narodnej Woli» Josif Serdicz zawarł z Domem Druku umowę (dotychczas gazetę drukowano w Smoleńsku). Gazeta jest już dostępna w kioskach «Biełsajuzdruk».

Ze słów Redaktora Naczelnego «Naszej Niwy» Andreja Dyńko, gazeta zawarła umowę z «Biełpoczta», i nadano jej kod prenumeracyjny, jak i «Narodnej Woli».

Warunki powrotu gazet do systemu rozpowszechnienia przez monopol państwowy są dość uciążliwe: «Biełsajuzdruk» i «Biełpoczta»

photo.bymedia.net

zabierają 55% ceny sprzedaży; umowa może być anulowana, jeżeli rozpowszechnienie okaże się nierentowne; umowa może być anulowana, jeżeli zwrot nakładu wyniesie ponad 30%; przy zwrocie ponad 10% «Biełsajuzdruk» może zmniejszyć liczbę egzemplarzy, przyjmowanych do sprzedaży.

Warto zaznaczyć, że nie ma możliwości niezależnej oceny sprzedaży druków pozarządowych w punktach monopolistów państwowych. Nie ma takiej możliwości także dla tzw.

zwrotów, czyli niesprzedanych egzemplarzy gazet.

Przy tym liczba egzemplarzy, przyjmowanych do sprzedaży przez «Biełsajuzdruk», w Mińsku jest ograniczona: dla «Narodnej Woli» 2500 egzemplarzy i dla «Naszej Niwy» 1400 egzemplarzy.

Co do relacji mediów i państwa w ogóle, na razie nie przewiduje się żadnych możliwości ich zasadniczych zmian. Warunki akredytacji dziennikarzy, wprowadzone przez nową ustawę o mediach, pozostają

nadal bardzo ostre, decyzje urzędników w zakresie kwalifikowania treści mediów nie są niczym ograniczone (ostatni przykład – konfiskata na granicy czasopisma «Arche» z powodu «treści wywrotowych»), nierówność warunków ekonomicznych i administracyjnych dla gazet państwowych i pozarządowych.

Pozycję władzy wygłosił Naczelnik Zarządu Mediów Elektronicznych Ministerstwa Informatyki Henadz Kurbieka: «To, co wpływa na świadomość ludzką, ma być regulowane».

Powrót dwóch gazet do rozpowszechniania wywołało różne oceny – od ostrożnego optymizmu Białoruskiego Zrzeszenia Dziennikarzy i niektórych ekspertów, do zarzutów o kompromisowość i zdradę białoruskiej wspólnoty demokratycznej.

Drugą pozycję najjaśniej sprecyzowała białoruska dziennikarka Iryna Chalip na stronie internetowej «Chartia-97» - wymaga szybkich i zasadniczych zmian relacji państwa i prasy. Taka pozycja nie uznaje ostrożnego optymizmu tych dziennikarzy i ekspertów, którzy są skłonni do podejścia ewolucyjnego w rozwiązywaniu problemu.

W dziedzinie ekonomii zwrócił na siebie uwagę projekt ustawy o wprowadzeniu zmian i uzupełnień do prawa o walutowym regulowaniu i

kontroli. Projekt ustawy skierowano do Izby Przedstawicieli Zjazdu Narodowego przez prezydenta kraju.

«Projekt proponuje, żeby operacje walutowe, związane bezpośrednio z przyływem i upływem kapitału, – udzielaniem lub otrzymaniem kredytów i (albo) pożyczek, bez uwzględnienia terminu ich wykonania – odnieść do operacji walutowych, związanych z obrotem kapitału», – mówi się w skierowanym do Izby Przedstawicieli Parlamentu uzasadnieniu potrzeby uchwalenia projektu ustawy, podpisanym przez Prezesa Zarządu Narodowego Banku Białorusi Piotra Prokopowicza.

«Wprowadzenie szeregu ograniczeń dotyczących operacji walutowych, związanych z obrotem kapitału, jest uzasadnione potrzebą zapobiegania upływowi kapitału w czasie okresu kryzysowego w ekonomii kraju, kiedy

pytanie stabilności waluty narodowej i ekonomii w ogóle należy rozwiązywać maksymalnie szybko. Dla szybkiego rozwiązania zadań i osiągnięcia celów przewidzianych Kodeksem Działalności Banku Narodowego ostatni powinien mieć odpowiednie narzędzia, jednym z których jest tryb zezwolenia na dokonanie niektórych operacji, związanych z upływem kapitału, bez uwzględnienia terminu ich wykonania», – mówi się w uzasadnieniu.

Obecnie udzielanie lub otrzymanie kredytów i pożyczek od nierezydentów w terminie do 180 dni należy do bieżących operacji walutowych bilansu płatności, który przewiduje tryb dokonania z zawiadomieniem.

W uzasadnieniu mówi się również, że tryb dokonania z zawiadomieniem ruch operacji «pełni regulującą funkcję w okresie spokoju na rynku finansowym Białorusi i będzie miał funkcję kontrolującą w okresie czasowej niestabilności na rynku».

Projekt ustawy zakłada także, żeby wyłączyć z listy operacji walutowych, związanych z obrotem kapitału, rozliczenia za transakcje, przewidujące eksport lub import (ponad 180 dni), zaliczając rozliczenia za transakcje, przewidujące eksport lub import, do bieżących operacji walutowych.

Wg informacji Banku Narodowego, w pierwszym półroczu 2008 r. czysty

dopływ kapitału z operacji z kapitałem oraz operacji finansowych bilansu płatności (w ujęciu analitycznym) obniżył się o 24,5% do 1,296 miliarda dolarów. Dane statystyczne bilansu płatności Białorusi za 9 miesięcy 2008 r. będą ogłoszone w druku 15 grudnia.

W rachunku finansowym bilansu płatności aktywa obejmują operacje, związane z inwestycjami rezydentów Białorusi za granicę. W zobowiązaniach widać zmiany wysokości inwestycji nierezydentów ingerujące w ekonomię Białorusi.

Planuje się, że projekt ustawy będzie rozpatrzony przez Izbę Przedstawicieli w pierwszym czytaniu na sesji jesiennej.

Warto podkreślić mocne wsparcie, udzielone na rozkaz Łukaszenki «Biełagroprombankowi». Niektórzy eksperci uważają, że bank okazał się na granicy zrezygnowania z obowiązków przez bezpowrotne straty, spowodowanych wspieraniem zespołu rolniczo-przemysłowego. Wg niektórych danych, «Białorusbank» również zwrócił się z prośbą o udzielenie mu poważnego wsparcia.

POLITYKA

Akredytację biura OBWE w Mińsku przedłużono do 31 grudnia 2009 roku

Taką decyzję podjęto 27 listopada na posiedzeniu Stałej Rady Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

Wg stwierdzenia białoruskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, oficjalny Mińsk podjął pozytywną decyzję nadzwyczaj szybko.

BiełPAN

OPOZYCJA

Poprzestało na naganie

Aktywistki niezarejestrowanej organizacji „Młody Front” Tacciana Szapučka i Anastazja Łojka dostały naganę od dziekana wydziału prawa BUP za uczestniczenie w pikiecie „Komunizm pod trybunał”, który odbył się 7 października około budynku UB w Mińsku.

Władze wydziału prawa zwołały nadzwyczajną Radę, gdzie rozpatrzo- no sprawę aktywistek. Jak informowa- liśmy, pod koniec zeszłego tygodnia do dziekanatu trafiły dokumenty z

Urzędu Bezpieczeństwa, dotyczące udziału aktywistek w akcji.

Decyzja Rady o naganie ma charakter polecenia. Ostateczną decyzję po- winien podjąć Rektor Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego, który może nawet studentki relegować.

SPOŁECZEŃSTWO

Poziom edukacji szkolnej na Białorusi cały czas się obniża

photo.bymedia.net

W ciągu ostatnich lat ogólny poziom przygotowania absolwentów szkół średnich obniża się. Poinformował o tym Dyrektor Republikańskiego Instytutu Kontroli Wiedzy Mikołaj Fiaškou.

Według niego, zadania centralnych testów (TC) przez ostatnie lata musiało się upraszczać. Przy tym wg wyników 2008 roku liczba tych, kto nie dał rady rozwiązać zadań, pozostaje stabilnie wysoka. 1,7% zdających nie

zdobyło żadnego punktu w teście z matematyki.

Ze słów Mikołaja Fiaškowa wynika, że w 2008 roku dobre wyniki TC osiągnęli ci, którzy ukończyli szkołę w roku 1996 i wcześniej. Zwykle wśród egzaminowanych, zdających TC rok czy więcej po ukończeniu szkoły, wyniki obniżają się. Zdaniem specjalisty, taka sytuacja świadczy o obniżeniu poziomu przygotowania szkolnego w ciągu ostatnich dziesięciu lat.

Ogółem w roku 2008 w TC wzięło udział 176 tysięcy osób, które wyko- nały 457,3 tysięcy testów.

BiełPAN

EKONOMIA

Białoruś rezygnuje z dolara

Z takim oświadczeniem wystąpił dziś Pierwszy Zastępca Przewodniczącego Zarządu Banku Narodowego Paweł Kałaur, występując przed Posłami Izby Przedstawicieli.

Powiedział, że od 2009 roku rubel białoruski będzie uzależniony nie od dolara USA, jak wcześniej, lecz od koszu walut, do którego należą do- lar, euro i rubel rosyjski. Ostatnio dy- namika kursu dolara gwałtownie się zmieniła, więc postanowiono, żeby

photo.bymedia.net

uzależnić rubel od koszyka walut. Wg p. Kałaura, główne kierunki państwo- wej polityki finansowej przewidują, że w tym roku dolar będzie kosztował 2100—2200 rubli białoruskich.

„Radio Swoboda”

KULTURA

„Złoty apostrof” wręczono

Laureatami nagrody czasopisma literatury i sztuki „Dziejasłou” za 2007 zostali poeci Iryna Bielskaja i Andrej Chadanowicz oraz prozaik Kastuś Tarasau. Uroczyste wręczenie nagrody „Złoty apostrof” odbyło się 3 grudnia w mińskim Pałacu Sztuki w ramach akcji „Bądzmy”, podaje BiełPAN.

Specyfiką „Złotego apostrofu” jest to, że nagrodę otrzymują tylko ci li- teraci krajowi, którzy nie otrzymali Nagrody Państwowej Białorusi. Wg

Redaktora Naczelnego „Dziejasłowa” Barysa Piatrowicza, takie podejście pomaga pojawieniu się nowych imion w białoruskiej literaturze.

TENDENCJE

Milicja nadal prowadzi “eksperymenty” i nie zamierza z nich rezygnować

Byli Posłowie Izby Przedstawicieli próbowali, ale nie zdołali zakazać milicjantom prowadzenia “eksperymentów operatywnych”, więc śledczy nadal je stosują. Jak dowiedziało się Europejskie

Radio dla Białorusi posłowie nowej kadencji nie mają na razie zamiaru dyskutować zgodności takich eksperymentów z prawem.

EUROPEAN RADIO FOR BELARUS

There are various sites devoted to events in Belarus, which are, however, little known in Western Europe, and among people dealing with politics towards Belarus who do not understand the Russian or Belarusian languages.

The site [belarus-live](http://belarus-live.eu) fills this gap. The site allows to order weekly reception of news in English, Polish, Belarusian, Russian.